

SELEUKOSLAR VE DOĞU

DERS NOTLARI VE GÖRSELLER SADECE EĞİTİM AMAÇLI KULLANILMIŞTIR
Doç. Dr. Davut KAPLAN

-I.Seleukos Nikator (Vali/Satrap.311-305, Kral 305-281)

-I.Antiokhos Soter (MÖ291'de birlikte, MÖ.281-261)

-II.Antiokhos Teos (261-246)

-II.Seleukos Kallinukos (246-225)

-III.Seleukos Keranus (Soter) (225-223)

-III.Büyük Antiokhos (223-187)

-IV.Seleukos Philopator (187-175)

-IV.Antiokhos Epiphanes (175-164)

-V.Antiokhos Eupator (164-162)

-I.Dimitrius Sotir (161-150)

-İskender Balas (150-145)

-II.Dimitrius Nikator (ilk kez, 145-138)

-VI.Antiokhos Dionysos (Epiphanes) (145-140)

-Diodotus Triphon (140-138,

-VII.Antiokhos Sidetes (Euergetes) (138-129)

-II.Dimitrius Nikator (ikinci kez, 129-126)

-II.Alexandros Zabinas (129-123)

-Kleopatra Tea (126-123)

-V.Seleukos Philometor (125-125)

-VIII.Antiokhos Grypus (125-96)

-IX.Antiokhos S. enus (114-96)

-VI.Seleukos Epiphanes Nikator (96-95)

-X.Antiokhos Eusebes Philopator (95-93/92)

-III.Dimitrius Eucærus (Philopator) (95-87)

-XI.Antiokhos Epiphanes Philadelphos (95-92)

-I.Philip Philadelphos (95-84/83)

-XII.Antiokhos Dionysos (87-84)

-II.Dikran (Ermeni) (83-69)

-VII.Seleukos Kybiosaktës (Philometor) (MÖ 70'ler-60'lar)

-XIII.Antiokhos Asiatikus (69-64)

-II.Philip Philoromæus (65-63)

- Seleukoslar, idareleri altında bulunan coğrafyalarda çok sayıda şehir kurmuşlardır. (Irak coğrafyasından Hindistan'a kadar uzanan kolonizasyon kısa sürelidir ve çok az incelenmiştir). (Özellikle MÖ.3.yy'daki gelişmeler ve karakteri net bilinmez).
- Seleukosların doğusunu için yapılan araştırmalar Babylonia (Seleukia), İran körfezi (Failaka) ve Baktria (Ay Hanum) kazıları ile ilerleme kaydetmektedir.

Kült Heykelleri:

- *Antiokhos Tykhe'si: Çok sayıda küçük tiplemesi/çeşitlemesi vardır.
- *Daphne'denn Apollon Kitharoidos'u:
- *IV.Antiokhos Sikkeleri Üzerindeki Zeus:

Antiokheia Tykhe'si.
MÖ.300 civarında yapılmış
(Euthydikes'in yaptığı orijinalin)
Eserin bronz benzeri.
(New York, h.10 cm)

Tralles'den Apollon.
Kyrene tipinin
Hellenistik çeşitlemesi.
(İstanbul, h.1.92 m)

Zeus.
Bithynialı I.Prusias'a (MÖ.230-182)
Ait gümüş tetradrahmi

***Daphne'nin Apollon Kitharioidos'u:**

- Apollon, Seleukosların koruyucu tanrısıydı.
- Kraliyet sikkeleri üzerinde yumuşak, ince ve uzun yapılı bir elinde yayıyla, oturur vaziyette gösterilmektedir.
- Tralles Apollon'u Seleukos Apollonu'na benzermektedir. (Çıplak Tralles'e karşın Daphne Apollon'u giyimlidir)

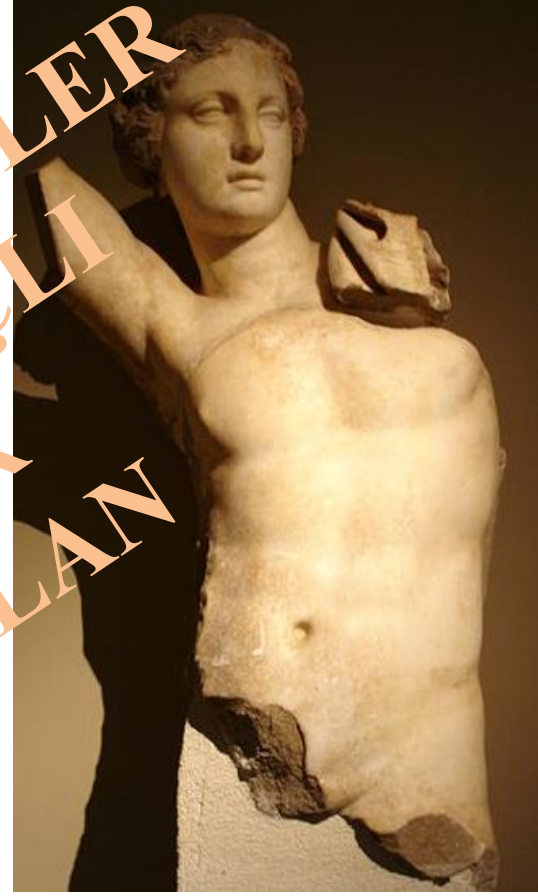

Tralles'den Apollon.
Kyrene tipinin
Hellenistik çeşitlemesi.
(İstanbul, h.1.92 m)

Daphne'nin Apollon Kitharoidos'una benzer
Vatikan'dan Giyimli Apollon Kitharoidos

Tralles'den Apollon.
Kyrene tipinin
Hellenistik çeşitlemesi.
(İstanbul, h.1.92 m)

IV.Antiokhos Sikkeleri Üzerindeki Zeus: Pergam on'daki Başsız Zeus'a benzer.

Pergamon'dan Zeus.
MÖ.200-150
İstanbul H.2.31 m

Zeus.
Bithynialı I.Prusias'a (MÖ.230-182)
Ait gümüş tetradrahmi

(Louvre, h.2.5 m)

(İstanbul, h.1.31 m)

Asılan Marsyas. MÖ.250-200 civarına ait bir orjinalin kopyası.

-Mitolojik gruplar içerisinde Asılan Marsyas heykeli bir Selukos alegorisi/ örneği olarak yorumlanmıştır.

-Mitolojik gruplar içerisinde Apollon, Zeus, Marsyas'tan sonra Daidalos heykeli de yine Seleukos coğrafyası olan Philadelphia (Ürdün)'dan gelmektedir.

Philadelphia'dan Daidalos (ürdün)
MÖ.3-2.yy'a ait bir bronz orjinalinin kopyası.
(Amman, Citadel Museum)

Sikkeler

-Krali Portreler için bir seri oluřtururlar. (iskenderiye gibi tutarı bir heykel grubu yoktur).

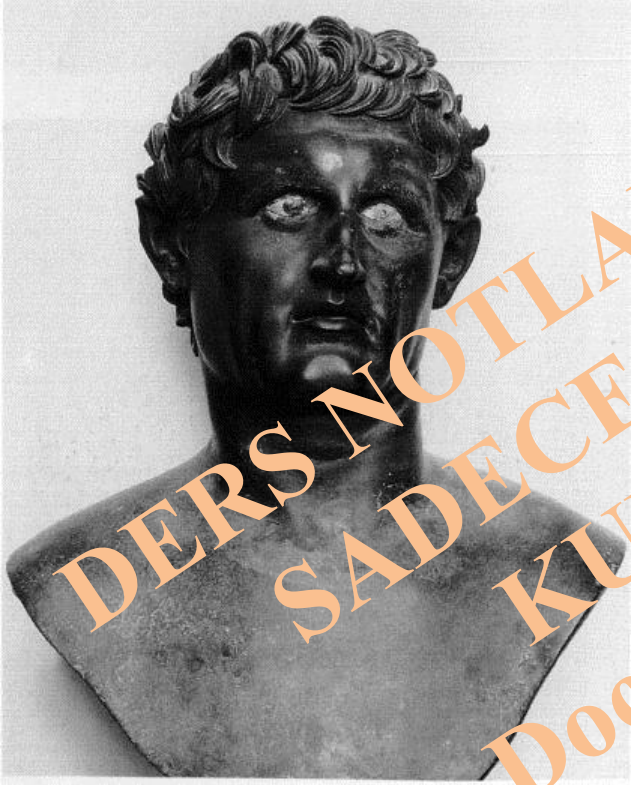
I.Seleukos (311-281)
Boğa Boylu zu ile
Sardis gümüş tetradrahmi.
(Mö.270'lar)

IX.Antiokhos (115-95).
Antiokhos gümüş
tetradrahmi

-Sikke ve heykel kopyalarında iki ayrı tip portre bilinmektedir:

- 1.Seleukos'un Papyri Seleukos'u: Dinamik görünümlü ve krali saçlıdır. Yüz yaşlıdır.
- 2.III.Antiokhos'un Louvre örneği (Louvre'daki Antiokhos): İsa saçlı ve keskin, ince hatlı ve bireyselleşmiş yüze sahiptir. Genç-tanrı krala karşı, asker kral etkisi öne çıkar. Seleukos sikkelerinin çoğu kralı, daha genç, ideal ve kahraman olarak gösterir.

I.Seleukos Nikator
MÖ.311-281
Bronz
(Napoli, H.56 cm)
(Papyri Seleukos'u)

Suriyeli III.Antiokhos
MÖ.223-187
MÖ.200 civarına ait orjinalin kopyası
(Louvre, H.35 cm)

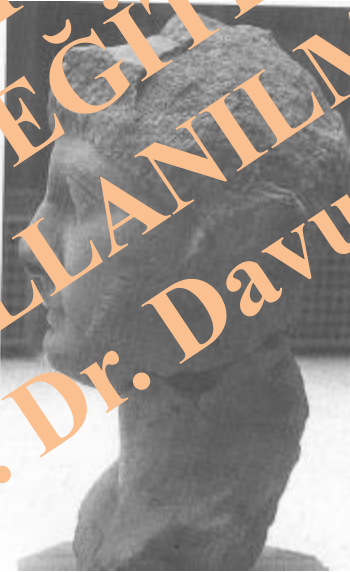

Diademli Kral.
IV. Antiochos (?).
MÖ.2.yy ortası.
(Berlin, h.24.5 cm)

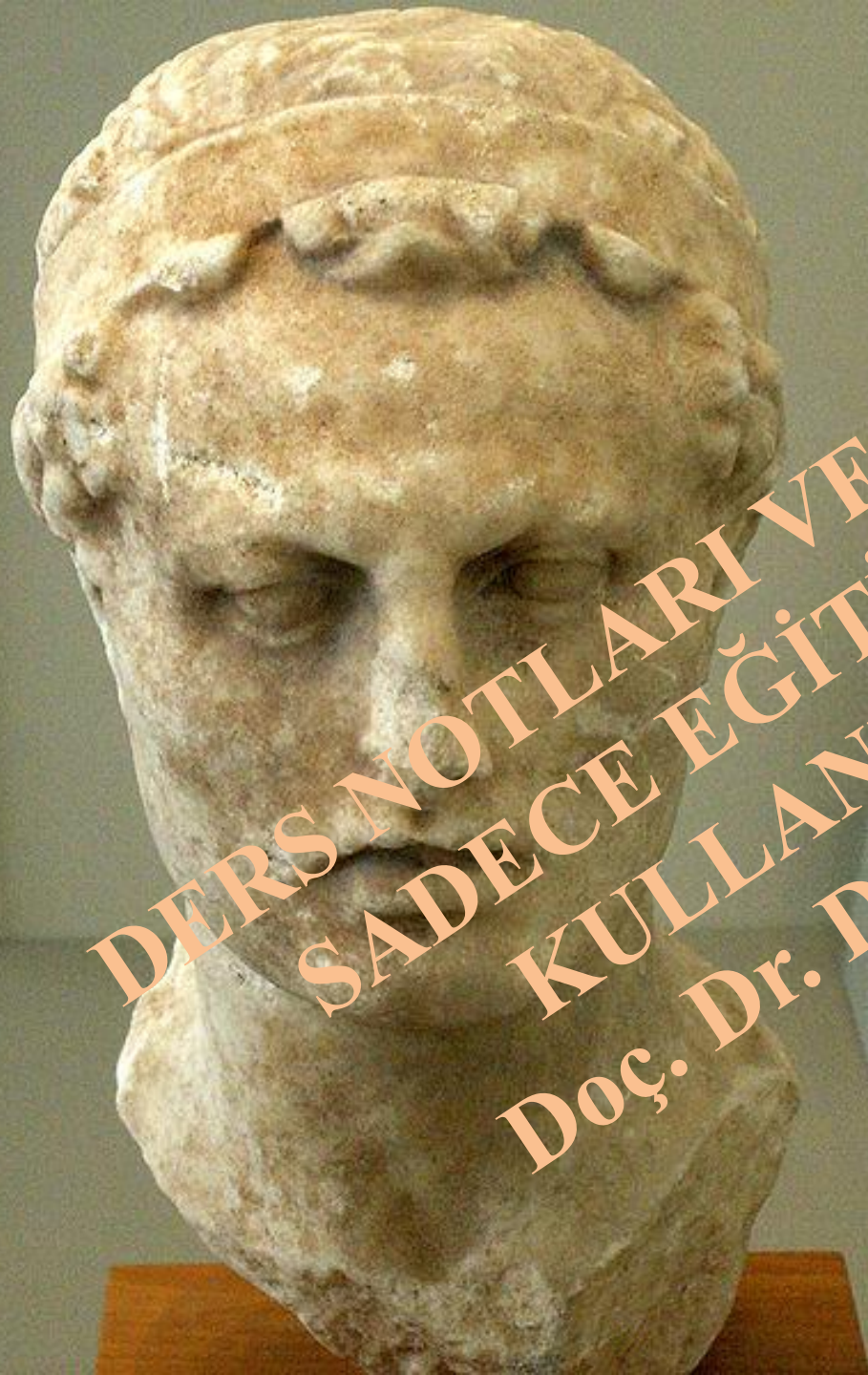

K.Suriye, IX. Antiochos,
İskenderun'dan (MÖ.100
civarı)
(Antakya, h.43 cm)

K.Suriye, I. Seleukos, Boğa Boynuzu sonradan
ekleme. İskenderun'dan MÖ.2.yy,
(Antakya, h.53.5 cm)

DERS NOTLARI VE GÖRSELLER
SADECE EĞİTİM AMAÇLI
KULLANILMIŞTIR
Doç. Dr. Davut KAPLAN

Diademli Kral.
IV.Antiochos (?).
MÖ.2.yy ortası.
(Berlin, h.24.5 cm)

Kurucu olan Seleukos I (Nikator): Boğa boynuzu

I.Seleukos (311-281)

Boğa Boynuzu ile

Sardis gümüş tetradrahmi.

(Mö.270'ler)

K.Suriye, I.Seleukos, Boğa Boynuzu sonradan

eklenmiştir. İskenderun'dan MÖ.2.yy,

(Antakya, h.53.5 cm)

Skythopolis'ten bir büyük baş:

- Külte heykeli (?) olabilir.
- Hellenistik Döneme ait olmalıdır.
- Kimi (Tanrı, iskender, Seleukos kralı...) tasvir ettiği belli değildir.
- Her üç (Tanrı, iskender, Seleukos kralı) özellik de burada mevcuttur: Benzer bir düşünce tarzı kraliç klt isimlerinde de vardır (Ör.Tanrı ve kral ismini birleştiren "Antiochos Apollon Soter" gibi).

Skythopolis. Tanrılaştırılmış
Kral (?). MÖ.2.yy. (Kudüs
Arkeoloji Müz., h.42 cm)

Hellenistik Dönem coğrafyası ve Ay Hanum (Eucratidia)

**Ay Hanum (Özbek terimi: Lady Moon), Yunan-Baktria kralı Eucratides yönetimi altında Eucratidia olarak anılmıştır.*

Baktria kralı Antimakos. "Samimi
gülümseyen kral.Makedonia
Kaukasia'sı (şapka) giymekte.
Gümüş tetradrahmi. MÖ.180 civarı.

Baktria kralı Eukratidas. Komutan
olarak gösterilmiş kral.
Miğferli. 20 stater altın parça.
MÖ.160 civarı.

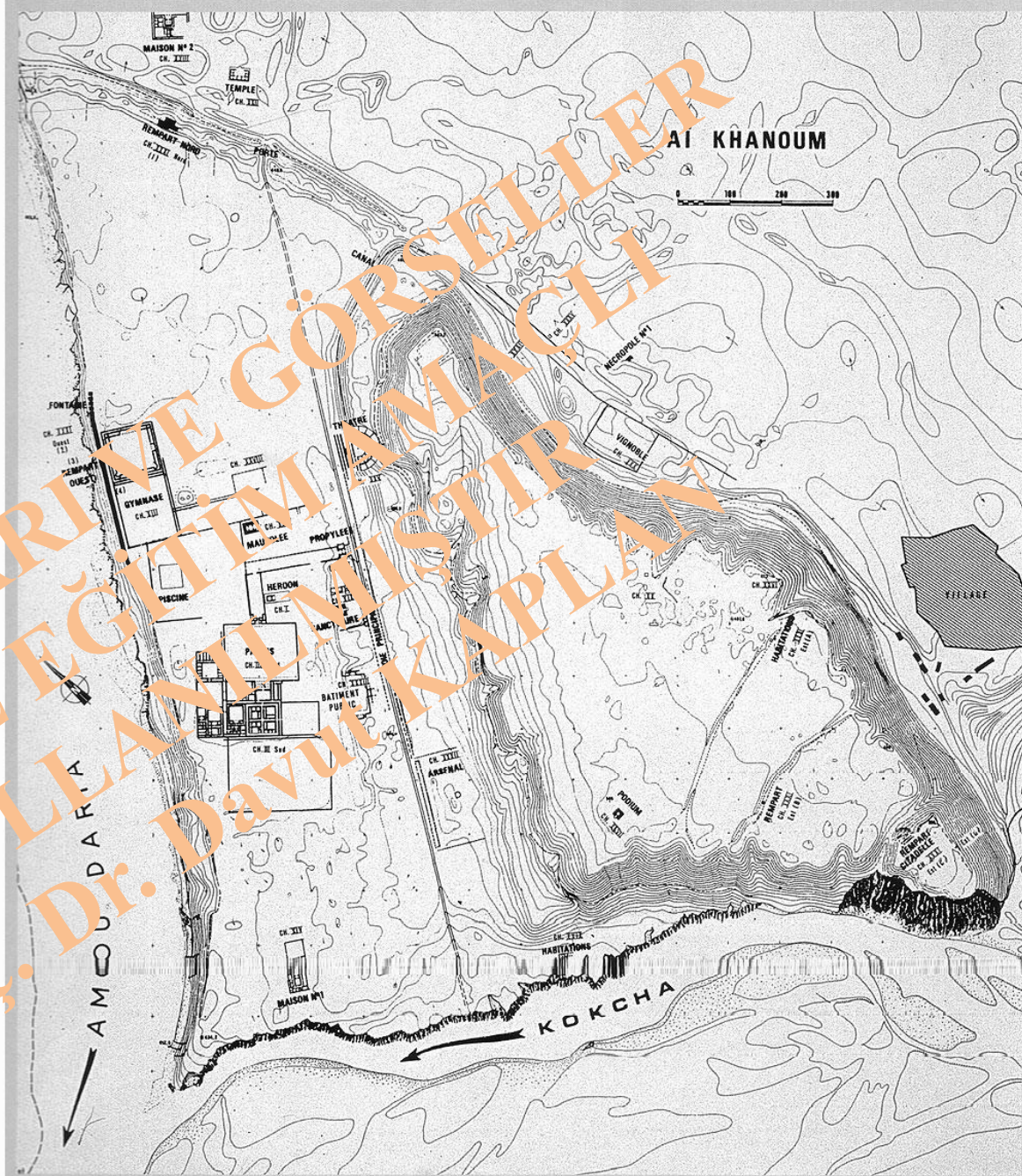

Baktria kralı Eukratidas. Komutan
olarak gösterilmiş kral.
Miğferli. Gümüş tetradrahmi.
MÖ.160 civarı.

-Ay Hanum'da ortaya çıkarılan ve sikke dışındaki yazıt, mozaik ve değerli taş gibi heykeltıraşlık örneklerinin de çoğu stil ve konu açısından Hellenistiktir.

-Yerel üretim olarak yapılmış sayıca çok az eser vardır: Çıplak bereket tanrıçasının küçük kemik figürinleri gibi.

Ay Hanum-kent planı

Ai Khanoum, le plan du site, dessin G. Lecuyot
Clâché musée Guimet

DERS NOTLARI VE GÖRSELLER
SADECE EĞİTİM AMAÇLI
KULLANILMIŞTIR
Doç. Dr. Davut KAPLAN

Ay Hanum. Kil ve alçı kabartma
portre baş. (aslı boyalı ve altın
yaldızlıdır), MÖ.250-150 civarı.
(Kabul/Kabil, h.22 cm)

**DERS NOTLARI VE GÖRSELLER
SADECE EĞİTİM AMAÇLI
KULLANILMIŞTIR
Doç. Dr. Davut KAPLAN**

Ay Hanum. Kült Heykeli ayağı.
Mermer. MÖ.250-150 civarı.
Kabul/Kabil, Uz.27 cm)

*Ay Hanum'da Tapınağında ayak parçası dışında bir de giyimli kadın heykeli bulunmuştur:

- Hellenistik tarzdadır (katıdır ve işleniş stili taşralıdır)
- Bilinçsiz de olsa Kıbrıs figürlerini anımsatmaktadır.

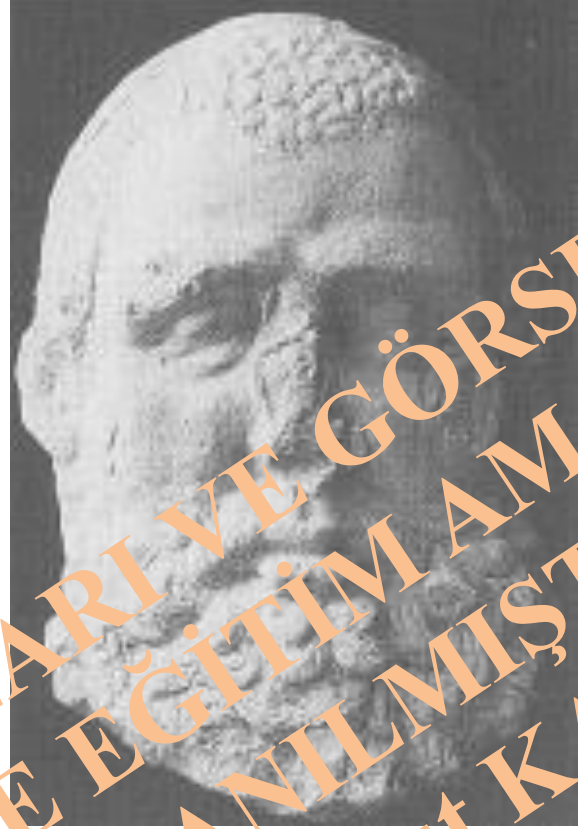

Eros Tutan Aphrodite.

MÖ.Geç 4.yy. Kireçtaşı. Chesnola Coll.
(Kıbrıs-Golgoi'dan, h.1.26 m)

Ay Hanum. Giyimli Kadın heykeli.
Kireçtaşı. MÖ.250-150 civarı.
(Kabul/Kabil, h.1.00 m)

Ay Hanım. Herakles hermesi.
Gymnasion'dan Kireçtaşı.
M.Ö.250-150 civarı. (Kabul/Kabil,
h.77 cm, baş 20 cm)

*Ay Hanım'da Yunan Gymnasionunda sporcu tanrılar olan
Hermes ve Herakles'e ait yazıtlar ele geçmiştir.

-Ayrıca Delos gymnasionunda olduğu gibi, bilinen bir tipte
ilginç bir Herakles hermesi ele geçmiştir.

- *Ay Hanum'dan ele geçen diğ er eserler arasında;
- Mermer  ıplak erkek sporcu heykelciğı,
- Kireç taşı mezar kabartması (    genci tasvir eden).
- Bronz Herakles heykelciğı (daha d    k sanat anlayışı var ve alt seviye)

Ay Hanım.
Khlan vs giyen gencin
mezar kabartması.
M .250-150 civarı.
(Kabul/Kabil, h.57 cm)

Ay Hanum.
Kahraman heykelciğı
M .250-150 civarı.
(Kabul/Kabil, h.35 cm)

Ay Hanum.
Bronz Herakles
heykelciğı
M .250-150 civarı.
(Kabul/Kabil, h.16 cm)

DERS NOTLARI VE GÖRSELLER
SADECE EĞİTİM AMAÇLI
KULLANILMIŞTIR
Doç. Dr. Davut KAPLAN

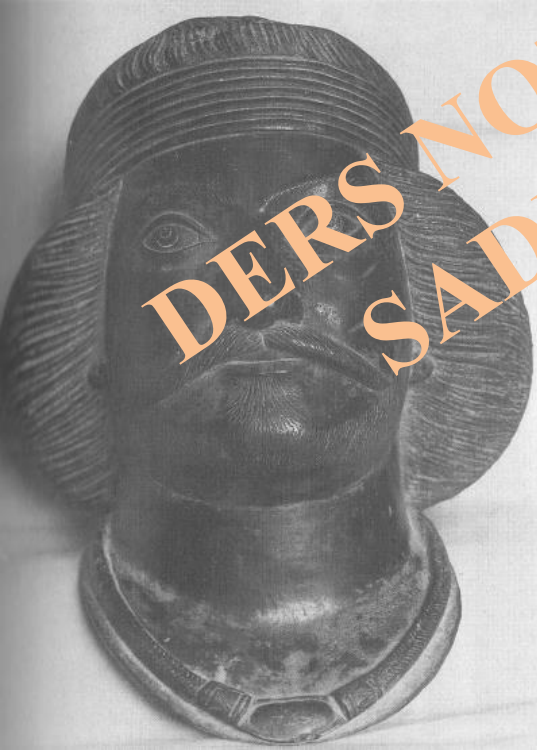

Parth kralı. II. Mithridates
(MÖ.127-87). Dicle
üzerindeki Seleukia'ya
ait gümüş
tetradrahmi, MÖ.115.

Kharakene hükümdarı
I. Attambelos
(MÖ.47-27). Gümüş
tetradrahmi.
MÖ.46-45.

ŞAMİ, FAİLAKA, SELEUKİA

Şami. Yeteri yönetici veya
Satrap. Bronz.
MÖ.2.-1.yy. (Tahran,
h.25 cm)

Şami. Seleukos kralı.
VII.Antiokhos (?)
Yaklaşık MÖ.130.
(Tahran, h.27 cm)

Şami. Yerel yönetici veya
Satrap. Bronz.
MÖ.2.-1.yy. (Tahran,
h.25 cm)

Failaka. Parth üslubunda yönetici. Terracotta. MÖ.2.yy sonu. (Kuveyt Milli Müz., h.25 cm)

Failaka. Terracotta. MÖ.3.yy. (Kuveyt Milli Müz., h.8 cm)

Failaka. Terracotta. MÖ.3.yy. (Kuveyt Milli Müz., h.11 cm)

Parth Kralları:

- Heykeller ve sikkeler üzerinde katı, acımasız doğulu yöneticiler olarak tasvir edilmişlerdir.
- Genelde yerel giysi, saç biçimi ve şapka ile tasvir edilmişlerdir.

Parth kralı Mithridates
(MÖ.127-87). Dicle
üzerindeki Seleukia'ya
ait gümüş
tetradrahmi, MÖ.115.

DERS NOTLARI VE GÖRSELLER
SADECE EĞİTİM AMAÇLI
KULLANILMIŞTIR
Doç. Dr. Davut KAPLAN

Susa. Tykhe (Kraliçe ?) başı.
Dryas oğlu Antiokhos'un
taç üzerinde imzası yer
alır. MÖ.2-1.yy. (Tahran,
h.40 cm)

DERŞ NOTLARI VE GÖRSELLER
SADECE EĞİTİM AMAÇLI
KULLANILMIŞTIR
Doç. Dr. Davut KAPLAN

Susa. Tykhe (Kraliçe ?) başı.

Dryas oğlu Antiokhos'un
taç üzerinde imzası yer
alır. MÖ.2-1.yy. (Tahran,
h.40 cm)

KOMMAGENE VE I.ANTİOKHOS (MÖ.70-30)

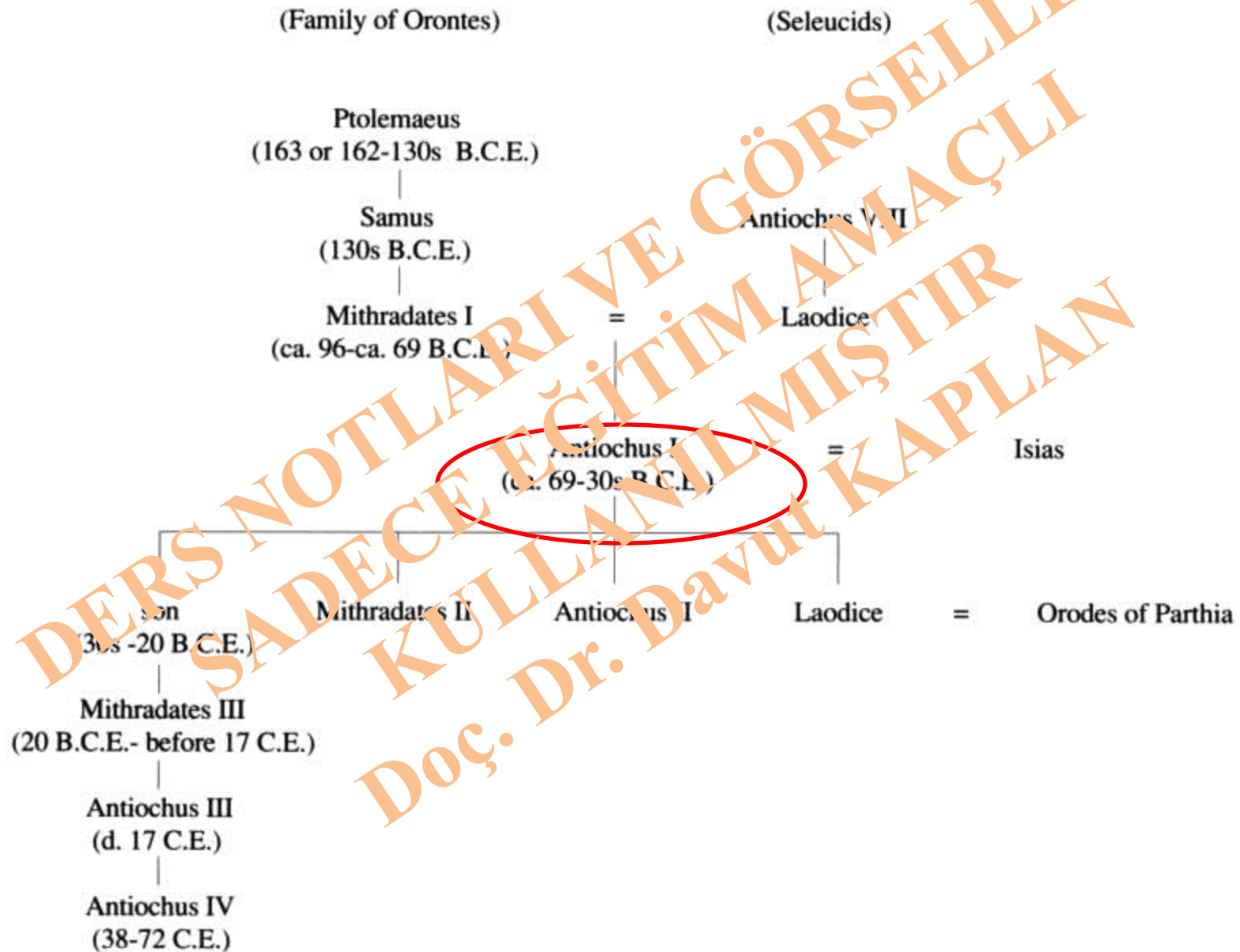
DERS NOTLARI VE GÖRSELLER
SADECE EĞİTİM AMAÇLI
KULLANILMIŞTIR
Doç. Dr. Davut KAPLAN

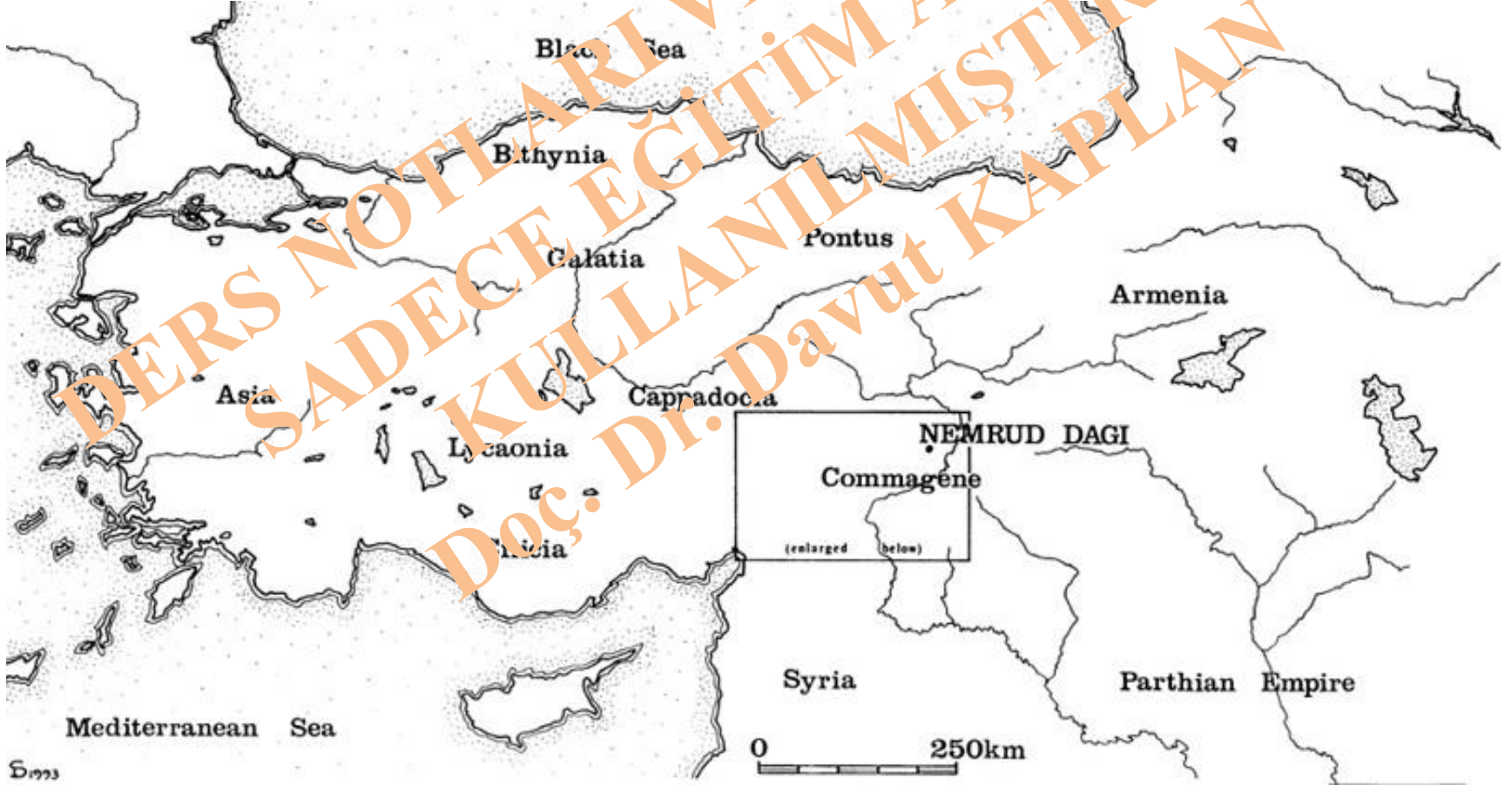
-Kommagene daha önceki coğrafya ve hanedanlıkları geride bırakarak Hellen ve doğu karışımını bir grup anıt ile (Kommagene) gerçekleştirebilmiştir.

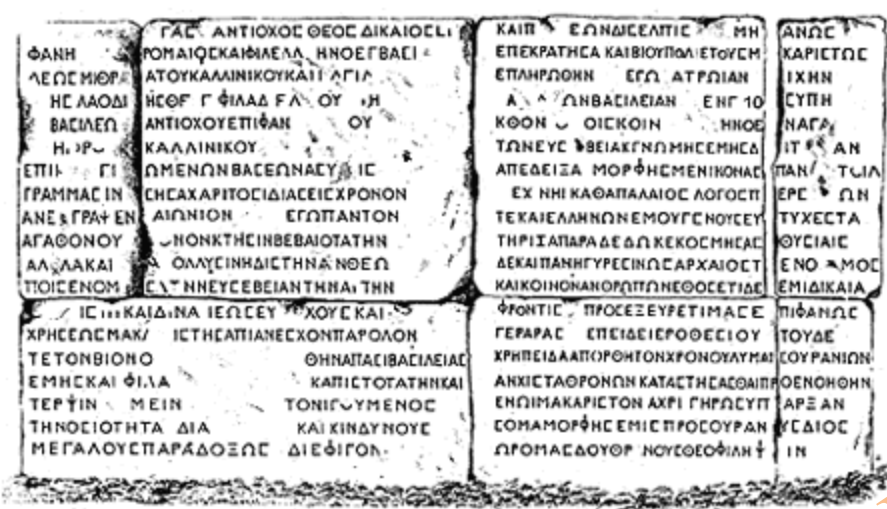
Kommagene. Nemrut Dağı.
Kral I.Antiokhos ve
oğulları.

Table 2
THE DYNASTY OF ANTIOCHUS I

DERS NOTLARI VE GÖRSELLER
SADECE EĞİTİM AMAÇLI
KULLANILMIŞTIR
Doç. Dr. Davut KAPLAN

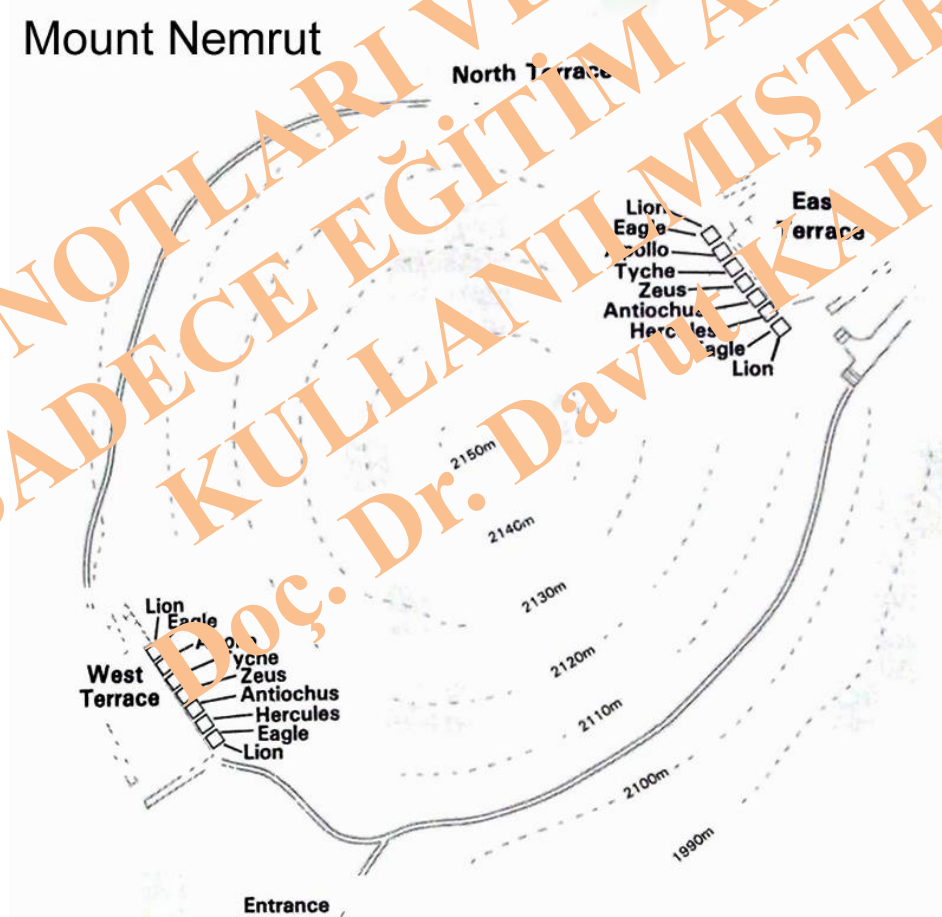
Mount Nemrut

North Terrace

East Terrace

West Terrace

Entrance

DERS NOTLARI VE GÖRSELLER
SADECE EĞİTİM AMAÇLI
KULLANILMIŞTIR
Doç. Dr. Davut KAPLAN

DERS NOTLARI VE GÖRSELLER
SADECE EĞİTİM AMAÇLI
KULLANILMIŞTIR
Doç. Dr. Davut KAPLAN

Arsameia. Kral I.Antiokhos'un
Artagnes-Herakles ile
birlikte.Kireçtaşı kabartma MÖ.1.yy
ortası. (İn situ. H.2.26 m)

